Published and distributed under permit (No. 731), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 26. — Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 2. лютого, 1922. — VOL. XXX. — No. 26. — Jersey City, N. J., Thursday, February 2, 1922. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО КІНЦЯ

ВАШІНҐТОН, 31. січня. — Перший раз від сімох тижнів, себто від самого свого початку, вашінґтонська конференція для зменчення зброєнь відбуде завтра повне засіданне. Являється се наслідком покінчення ріжних робіт в комісіях конференції, передусім тому, що Китайці та Япанці нарешті погодилися в справі Шантунґа.

Повна конференція вислухає наперед остаточний начерк угоди межи пятьма великими морськими силами про обмеженне величини їх фльот, а також нові проєкти про обмеженне вживання у війні підводних лодок та утрійного газу.

Начерк угоди межи Китайцями та Японцями ще не покінчений, хоч усі непорозуміння межи ними уже мали бути вирівнані на 35-ім спільнім засіданню.

ПРОВІДНИК ФАРМЕРСЬКОГО БЛЬОКУ ІМЕНОВАНИЙ СУДДЕЮ.

ВАШІНҐТОН, 31. січня. — Президент Гардинґ іменував нині сенатора Віліема С. Кеніона з Айови, провідника фармерського бльоку в сенаті, окружним суддею осьмого округа. Сенат потвердив без ніякого супротивлення се іменованне.

Іменованне сенатора Кеніона було несподіванкою для богатьох членів фармерського бльоку, і через те вони уважають се іменованне одним зі способів боротьби адміністрації проти бльоку. Вони побоюються, що богато членів бльоку перестане голосувати на будуче з бльоком, себто після фармерських інтересів, а буде голосувати зі своєю партією. На се вказувалоби те, що вже нині при голосованню над кількома справами члени бльоку з републиканської сторони голосували зі своєю партією. Через те більшість, яка стоїть за урядом, збільшиться. Сподіються, що поза більшостю остануть все таки сенатори: Бора, Норис, Джансон і Ла Фолет.

ЮНІЯ АПЕЛЮЄ ДО ГАРДИНГА О ПОМІЧ ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ МАЙНЕРІВ.

ГРЕФТОН, Вест Верджінія, 31. січня. — Президент третої субдивізії юнії Юнайтид Майн Веркерс оф Америка вислав до президента Гардинґа телеграму, взиваючу його помогти голодуючим майнерам та його робітникам в його окрузі.

Телеграма була підписана предсідателем та другими урядниками окружного уряду і каже: „Тоді як розсліджуючі комітети парадують роблячи слідства, малі діти терплять від голоду. Від коли існує стейт Вест Верджінія, ще ніколи тілько людий не терпіло біду, що тепер. Тому ми відносимося до вас, щоби ви вжили свойого впливу для заосмотрення голодуючих мущин, жінок і дітий в Західній Верджінії в такий самий спосіб, як заосмотрюється голодуючих мущин, жінок і дітий в Росії."

Далі говориться, що серед майнерів є тепер понад тисячу родин в крайній нужді.

ЗЕМЛЕТРЯСЕННЄ НА ЗАХІДНІМ ПОБЕРЕЖУ АМЕРИКИ

НЮ ЙОРК, 31. січня. — Всі сейзмографічні уряди в Америці (уряди, які записують спеціяльними приладами трясення землі) звістили нині рано такі тяжкі потрясення землі, яких ще не було від звісного землетрусу в 1906. році, коли було знищене ціле місто Сан Франциско.

Всі уряди годилися з тим, що землетрус мусів мати місце десь на побережу Тихого Океану, і дійсно з Каліфорнії та Брітійської Колумбії (в Канаді) доносять, що здовж цілого західного побережа Канади та Злучених Держав дався відчути сильний землетрус. Припускають учені, що причиною землетрясення було усуненне пасма гір під водами Тихого Океану. Від сього не могла суходолови грозити поважна небезпека, а все таки в Каліфорнії, як каже сейзмографічний ляборатор стейтового каліфорнійського університету в Берклі, хитненне землі виносило півтора міліметра. Потрясення тревали коло дві години.

ІНФЛЮЕНЦА В НЮ ЙОРКУ ПЕРЕХОДИТЬ В ПОШЕСТЬ.

НЮ ЙОРК, 31. січня. — Департамент здоровля видав нині публичну заяву, що вчора донесено йому про 812 случаїв еспанської інфлюенци та 186 случаїв запалення легень. Департамент здоровля заявляє, що се не можна назвати інакше, як початком пошести.

Нині рано відбулися в уряді департаменту здоровля спеціяльні наради лікарів міста в справі поборювання пошести. Вони говорили межи инчим про те, як мають бути провітрювані зелізничі вози та трамваї. Вони годилися на те, що недуга поширяється так, що треба її поборювати усіми силами.

Др. Ковпленд, голова міського департаменту здоровля, заявив, що хороба сього року приходить в значно слабшій формі, як попередних років. Він навіть заявив, що число смертий від неї помимо зовсім не більше, як від звичайної простуди. Він каже, що попереднього дня донесено до департаменту про 812 случаїв занедужань інфлюенцою та 12 смертий від неї. Коли взяти під увагу, що відповідного дня в році підчас пошести з 1918—1919. року було 2,070 случаїв інфлюенци та 283 случаїв запалення, то показуєсь, що сього року недуга не така сильна, як вона була попередних років, дарма, що вона відай шириться так само, як тоді. Низьке число смертий показує, що хороба не є така чіпка і не є так часто смертельна, як попередними пошестями.

ВРАТУВАЛИ ШТУДЕРНО ЖИТТЯ ЦІЛІЙ РОДИНІ.

Пожар, що вибух в понеділок в однім три-поверховім домі в Брукліні, відтяв всі виходи одній родині, зложеній з матери, двох синів, і двох дочок. Коли мати відкрила пожар, що займився десь в сутеренах, втікати через коритар було запізно. Инчого виходу теж не було, бо дім не мав пожарних сходів. На щастє наспіла пожарна сторожа. Один відділ її зложених з шістьох людий, побіг сходами на другий поверх, але страшний жар відстрашив усіх сторожів з винятком одного. Сей дійшов до дверий мешкання, в котрім огонь замкнув родину. Він застав двері замкнені, і мусів їх виважовати плечими. Коли вломився до мешкання, застав родину майже непритомну від диму пожару; мати вихилилася через вікно, тримаючи над подвірєм на випростованих руках свою наймолодшу, піврічну дитину. На подвірю стояли сусіди, кричучи до неї, щоби не пускала дитини, поки вони злагодять якоїсь сітки для зловлення падаючої дитини. Пожарний сторож приказав всіх мешканцям хати вихилитися через вікна, щоби в той спосіб уникнути удушення від диму, а самий став сторожити їх, кличучи рівночасно пожарних сторожів. Командант пожарної сторожі приказав відділови сторожів піти на дах слідуючого дому і спустити з даху найвисшого сторожа, тримаючи його за пяти. Коли се зроблено, спущений комітьголовою сторож забрав немовля з рук матери, сидячої на вікні. Опісля сторожі, тримаючі його за ноги, розколихали його тіло з дитиною на руках, доки він не досягнув огневих сторожів, що стояли на другім домі, і не подав їм дитини. Опісля так зробив з хлопчиком, двома дівчатами, а наконець з матірю. Саме в хвилі, як мати дісталася на дах сусідного дому, полумінь бухнула уже через дах дому, де було її мешканнє. Пожарна сторожа зайшла на подвірє і приставила високу драбину, щоби забрати сторожа, сидячого серед жару на вікні горіючого мешкання.

ВОЄННІ ДОВГИ.

Підчас війни позичили Злучені Держави аліянтам девять і пів біліона долярів. Гроші ті пішли на амуніцію і воєнний матеріял, вироблений у Злучених Державах. Тепер по доданню процентів, винні аліянти около 11 біліонів долярів Злученим Державам. З сеї суми сама Британія винна пять біліонів долярів. Але Британія затягнула сей довг позичаючи гроші другим аліянтам. Тепер заходить питання, як сплатити ті довги. Якби так довжні держави могли сплатити свої довги золотом, тоді сейчас ціна товарів мусіла би підскочити до гори; з другого боку, як би так европейські держави сплатили сей довг товарами, тоді Злучені Держави булиби цілковито промислово зруйновані.

Який є з того вихід? Є лише одинокий вихід, аби одні другим подарували довги і взаїмно помогли собі станути промислово і фінансово на ноги.

НЕБУВАЛЕ ТОПЛИВО ДЛЯ КОРАБЛЯ

Суботнішна та недільна буря, котра навістила східну частину Злучених Держав, далася також добре в знаки кораблям, що в ті два дни пливали недалеко американського східнього побережа. Всі моряки, що були на тих кораблях, кажуть, що вони перебули одну з найтяжчих бур, яку колинебудь переживали в свойому життю. Не обійшлося, здається, і без жертв в кораблях; досі не вдалося морським властям ще відкрити бездротним телеграфом двох вітрильних кораблів, і через те припускають, що вони затонули підчас бурі.

В суботу мав приїхати до нюйорського порту пасажирський корабель „Моро Кесел" що плив з південної Америки. Місто приїхати до Ню Йорку, корабель заїхав до Кейп Генрі, бо не мав більше вугля їхати далі. Корабель стрінувся на морю зі страшною бурею, супроти котрої він був зовсім безвладний. Пятьдесять тон вугля, котрі кораблеви мали вистарчити до порту Норфовк, у Верджінії, вичерпалися за короткий час підчас сеї борні проти морський филь і тоді топлено в корабельних печах цукром.

НЕ МАЛА БАБА КЛОПОТУ...

До одного суду в Ню Йорку привели представники одного товариства, одну панну Марґарет Овен, обжаловуючи її, що вона держить богато котів, котрих вона фарбує ріжними красами, спричиняючи тим способом їх смерть. Обжалована явилася на суді в товаристві одного свого кота, помальованого на темно-синьо, та заявила, що вона малює свої коти, але вони від того не гинуть. Пішли довгі суперечки перед судом за шкідливість фарб. Щоби дійти до самого дна правди, суддя відложив справу і приказав покликати знатоків хемії та ветеринарії, щоби від них почути опінію експертів. Товариство, як занимається такими „поважними" справами, як позиваннем до суду паню, що відай з браку заняття взялися малювати котячі хвости, називається „людяним товариством".

ДАЛЬШІ ЛЯЦЬКІ РЕВІЗІЇ Й АРЕШТОВАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИЧИНІ.

ЛЬВІВ 5. січня. — В понеділок, дня 2. січня арештовано у Львові двох українських студентів, а саме Василя Кучабського і Дмитра Паліїва. Обох відставлено на поліцію при ул. Яховича.

Арештованого ще дня 10. грудня, 1921, студента Остапа Коберського, відставлено щойно 2. січня з поліційних арештів до арештів окружного суду при ул. Баторія.

У вівторок, дня 3. січня, 1922, пополудни, випущено на волю з арештів львівського окружного суду при улиці Баторія проф. д-ра Василя Щурата, д-ра Льва Ганкевича і студентку Ірену Макухівну.

Як відомо, д-ра Щурата і студ Макухівну арештовано в перших днях жовтня м. р., а Ганкевича забрано дня 23. жовтня таки в часі ропзрави з судової салі, коли він поповнив функції оборонця.

Ті круги найблищих львівських громадян, що ще вчора довідалися про випущення тих вязнів, сердечно повитали їх на волі.

Замітне, що перед домами, де мешкають д-р Щурат і д-р Ганкевич, до пізного вечера патролювала кінна і піша поліція та увивалися всякі цивільні панки.

В тюрмі при улиці Баторія заведено нові загострення. Навіть дрібні полекші, якими користувались політичні вязні, відобрано їм. І так забрано їм машинки до варення і самовари. Що се значить, можна зрозуміти тоді, коли зважити, що вязні не дістають нічого теплого, бо всяка їда, заки дістанеться до них, є вже холодна. Перед і по виджению переводять особисту ревізію, крім того не вільно мати їм шапок. І ще інші зарядження заведено. Яку ціль мають вони, годі зрозуміти!

НОТА ПРАВИТЕЛЬСТВА ПЕТРУШЕВИЧА І ДОМАГАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ТА КАНАДІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ДО НАЙВИСШОЇ РАДИ

КАН, Франція, 12. січня. — Голова західно-української (східно-галицької) делегації вручив дня 11. січня с. р. аліянтській Найвисшій Раді ноту, в якій домагається безпроволочного вирішення справи Східної Галичини.

Найвисша Рада одержала також богато каблеграм від Українців в Злучених Державах і в Канаді з такимсамим домаганнем.

ЗАМІТКА. — Як звісно, аліянти, а зокрема Велика Британія, повідомили були Правительство Петрушевича, що хотять остаточно вирішити справу української Галичини на конференції Найвисшої Ради в Кан. Длятого до Кан була поїхала велика українська делеґація. Одначе ізза упадку французького премієра Бріяна сю конференцію відложено, а тимсамим відложили аліянти також вирішенне справи української Галичини на якийсь час.

ПЕРЕД МІЖНАРОДНЬОЮ ЕКОНОМІЧНОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ В ҐЕНУЇ.

ЛОНДОН, 31. січня. — Англія й Італія не думають про відложенне реченця міжнародньої економічної конференції. Вони приймають день 8. марта яко день отворення конференції і роблять приготовання в сьому напрямі.

Всі держави вже приняли запрошенне на конференцію, кромі Злучених Держав.

Італійське правительство піддало гадку, щоби Англія, Франція й Італія ще перед зібраннем конференції дійшли до порозуміння в справі Близького Сходу.

ПРИГОТОВАННЯ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В ҐЕНУЇ.

РИМ, столиця Італії, 30. січня. — Італійське правительство робить дальші приготовання в Ґенуї для приняття представників всіх запрошених держав на господарську конференцію, включаючи і Злучені Держави, якіш на думку Італійців, остаточно ще можуть зголитись на участь в сій конференції.

Префект (посадник) міста Ґенуї, Річчі, прибув до Риму на розмови з премієром маркізом Деллє Торретта і другими міністрами у справі приготовань до конференції.

Префект заняв старинну палату дожів (князів) на засідання економічної конференції.

РОБІТНИЧА ОРГАНІЗАЦІЯ ДО СВІТОВОГО СУДУ.

ГАҐА, столиця Голяндії, 30. січня. — Міжнародне Бюро Праці звернулось до Постійного Суду Міжнародньої Справедливости, щоби він взяв до вирішення і до поради Лізі Народів справу 8-годинного дня праці в рільничому промислі.

РАТЕНАВ МІНІСТРОМ ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ.

БЕРЛІН, 31. січня. — Німецький канцлер др. Вірт покликав на становище міністра заграничних справ д-ра Валтера Ратенава, звісного з переговорів з Французами у справі відбудови знищених сторін Франції.

ХТО ЇДЕ З ЛЕНІНОМ?

МОСКВА, столиця Московщини, 27. січня. — На внесенне комісаря заграничних справ Юрія Чічеріна приняв „ісполнітельний (виконавчий) комітет совета народних комісаров" таку лісту „російських" делеґатів на економічну конференцію в Ґенуї, в Італії.

Ленін, голова делеґації; Чічерін, заступник голови; Красін; Літвінов; Йоффе; Воровський; Раковський; Нарімонов з Азербайджану; Медівани з Грузії (Георгії); Беґзаріян з Вірменії; Хаджаєв з Бохари; Янсен з Сибіри; Шляпніков і Сапронов, провідники заводових союзів; і Рудзутак, генеральний секретар федерації заводових союзів.

ЗНАЧІННЄ ПІДВИСШЕННЯ КУРСУ ЧЕСЬКОЇ КОРОНИ.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 17. січня. — Факт, що курс чеської корони пійшов вгору, серед Чехів викликав радість. Се підвисшенне курсу чеської корони (тепер чеська корона стоїть майже 2 американські центи) причинилося вже тепер до того, що державний довг Чехословаччини спав з 18 на 15 мілиярдів чеських корон.

БЕЗРОБІТНІ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 19. січня. — В Чехословаччині є тепер 160,000 безробітних, а з членами їх родин до 300,000.

ПОЛЬЩА МАЄ 360 БІЛІОНІВ ДОВГУ.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 12. січня. — Польський міністер фінансів Міхальський повідомив „сейм", що Польща досі зробила довгу на суму 360 біліонів (то є 360 тисяч міліонів) марок.

ЖІНКА ПЕТЛЮРИ В ПРАЗІ.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 17. січня. — Тутешній дневник „Народні Політіка" доносить, що до Праги прибула жінка головного отамана Семена Петлюри, Ольга.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзглядненню численних домагань урядників відділових, з огляду на усталений звичай по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену ціну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНИ і ЛЮТІМ 1922 року буде приниматися НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:

ІВАН КАШТАНЮК, гол. рекорд. секретар.

Дано в Джерзи Сіти, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодинoке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КОМУНІСТИЧНИЙ СКАНДАЛ НА УГОРЩИНІ.

В мадярській комуністичній партії виникнув страшний скандал, який розніс славу Мадярів дальше, як свого часу рознеслася ся партія правлінням мадярської держави.

Коли в Будапешті упало комуністичне правительство, а його головачі спасли свої буйні голови утечою за границі держави, у краю лишилася горстка комуністів, котрі постановили провадити далі мадярський пролетаріят до комуністичного раю. Про якунебудь леґальну (отверту й законом дозволену) роботу не було навіть мови, бо мадярський диктатор Горті переслідував люто не лише комуністів, але навіть зовсім не радикальні робітничі юнії. Прийшлося комуністам обмежитися нелеґальною роботою. Власне в сій нелеґальщині молоденькі комуністичні паничі запуталися, як пяний в гарбузове огудиння і наробили такої халепи, що скандал аж об білокамінну Москву гомоном відбився. Було колись російські революціонери пробували бунтувати проти панів московський народ, видаючи до нього відозви, підписані буцім то московським царем. Мадярські кандидати на комісарів задумали й собі втяти таку штуку, забуваючи зовсім, на те, що царською проклямацією революції не викличеш, та що хочби її викликати, одурення народа мусить тепер або в четвер пімститися на самих авторах такої революції. Мадярські комуністи просто перевисшили своїх учителів Москалів. Вони видавали одну проклямацію за другою. Одного дня вони видали проклямацію буцімто від міністра рільництва в кабінеті Горти, взиваючи мадярських селян приступати негайно до розділювання дідичівської землі. Опісля знов видали заклик до офіцірів буцімто від бувшого короля Карла, взиваючи їх до боротьби проти Горти.

Зіновієв та його кліка в Третому Інтернаціоналі в Москві докладала всіх сил, щоби затушувати цілу справу, намовивши наперед мадярських комуністів залишити роблення революції дітвацькими способами. Та молодим мадярським революціонерам так подобалася нелеґальна революція та остра, радикальна політика, що вони воліли загирити революцію, як пустити її зі своїх рук. Довели наконець своїм поступованнєм до того, що московський Інтернаціонал хоч-не-хоч мусів взятися остро до мадярських „мальчиків без штанов". Ще в місяці серпні 1921. року почався проти них процес в Москві, а ось недавно всі заходи коло мирного полагодження клопоту показалися безуспішними і московський Інтернаціонал оголосив, що провідники мадярської комуністичної партії: Ляндер, Дукаш, Леґгель, Гамбурґер і другі, викинені з центрального комітету Третого Інтернаціоналу, їх провину названо „нащіплюванням мадярському пролетаріятові бунтарства". „Мальчикам" відобрано партійний орґан та віддано його в руки нових редакторів. Рівночасно наступили „істінно русскія разоблаченія". Третий Інтернаціонал в Москві, той самий, що ще недавно голосив, що мадярська комуністична партія се найбільша по московській частина Третого Інтернаціонала, тепер оголосив, що ся мадярська комуністична партія, що так хитро-мудро робила революцію, нараховує разом 30 (словами: трийцять) членів (не рахуючи їх домашньої худоби). За те сей трийцятичленний великан-партія удержувала 81 слуг, очевидно коштами добра, здертого московськими большевиками з московського та українського народа.

Та сим скандал ще не скінчився. Московським звичаєм, Зіновєв скинув одних мальчиків, а на їх місце поставив других. На його іменованнє на чолі нового центрального комітету став Беля Ваґо, котрий був народним комісаром на Угорщині за панування Белі Куна. Викинена з Третого Інтернаціоналу трийцятка не подарувала свого і проти „разоблаченій" себе виступила з „разоблаченіями" своїх противників. Один з них (Генрик Унґар на імя) видав про Третий Інтернаціонал та іменованих ним нових провідників мадярської комуністичної партії книжочку під наголовком: „Мадярська чума в Москві". Тут він підносить ряд закидів проти старих мадярських комуністів. Показується, що новий голова центрального комітету Беля Ваґо до самого майже комісарства був орґанізатором кольпортажі (поширення) найогиднійшої мадярської шовіністичної ґазети „Аз Ешт". Та се ще нічого в порівнанню з тим, що кажеться про Белю Куна, колишнього голову комуністичного уряду на Угорщині. Межи инчим лише розповідаєсь про нього, що підчас свого побуту в таборі інтернованих в Карльштайні в Австрії, Беля Кун стояв без упину в живих зносинах з Москвою. Мав він звичку носити на животі богато перл, брилянтів і других дорогоцінностий, певний, що товариші по нещастю про се нічого не знають. Се було в той самісінький час, як кількох найкращих мадярських комуністів попало на шибеницю у Горті, від котрої їх можна було спасти кількома тисячами корон, котрі дуже легко можна було дістати продавши перли, які Бела Кун носив на свойому животі. Другі сотки попадали в страшні Гортові концентраційні табори, а Кунів живіт все таки не хотів розставатися зі своїми дорогоцінностями. Сей самий Кун нині трясе Третим Інтернаціоналом в Москві і уважається за випробованого знатока, як робітників довести до кращої долі.

ОФІЦІЯЛЬНА БРЕХНЯ Й СУМНА ДІЙСНІСТЬ.

Офіціяльно: „Українська Совітська Република скріплюється й мрії українських контр-революціонерів розбиваються об дійсність". — У дійсности: людність України вироджується й вимірає, промисловости немає, а Цар-Голод косить людей тисячами.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Отруївши світ туманом брехні про долю совітської Росії, большевики останніми часами звернули особливу увагу на затроювання світової опінії що до совітської України. Хто почитає яку-небудь закордонну большевицьку ґазету, той матиме враженнє, що на Україні — не життє, а рай. Україна мало не що-дня заключає які-небудь договори з чужими державами, отже її самостійність — не вигадка, а факт. Вугільна й металева промисловість України процвітає, як до війни. Харчового податку на Україні зібрано більше, ніж сподівалися. Повстаннє приборкано, бандитизм зникає, залізниці працюють. Ще-б до того додати „огні горять, музика грає", — й картина офіціяльного добробуту совітської України буде закінчена.

Особливо багато такого отруйного туману розпущено в останнім часі в звязку зі зїздом „всеукраїнського „ЦИК'а" в Харкові. Голова совітсько-українського уряду Раковський у своїй вступній промові так гарно співав про блискучий внутрішній і зовнішній стан України, що аж заслухатись можна було. З особливим натиском він підкреслив величезні успіхи українізації. Подумайте, навіть у червонім війску вже заведено українську мову при освітній праці. А шкіл на Україні стільки, що учнів для них бракує. І школи то все здебільшого українські, бо на Поділлі, Полтавщині й Київщині українізовано 90% відсотків шкіл, на Волині — 70% і т. д.

Закордонна большевицька преса підхопила ці офіціяльні брехні й поквапилася зробити з них свої висновки. Так, берлінський „Новий Мир" дописався до того, що „становище совітської влади на Україні значно скріпилось", що „українське селянство приймає совітську владу, як владу свою, й иншого ладу, крім совітського, воно признати не може" й, нарешті: „Українська Совітська Република скріплюється, й мрії українських контр-революціонерів розбиваються об дійсність"...

Коли-б тут не розходилося о долю рідного краю, коли-б на кону не стояла доля багатьох міліонів нашої людности, коли-б од цих божевільних фантазій не залежав добробут 3/4 українського народу, — тоді подібні заяви могли-б викликати тільки сміх. Мабуть, і самі большевицькі провідники, залишившись у своїй компанії, весело сміються, пригадуючи те, що вони кажуть і пишуть для маси, для світу, для „дурної, легковірної публики". Так колишні римські авґури-жреці, що дурили народ, весело й хитро сміялись, коли стрічали один одного.

Це справді було-б смішно — коли-б не було так сумно. Не кажучи вже про **фальшовану українізацію,** яка істнує тільки на папері, не кажучи про **оперетково „самостійність",** яка на ділі зводиться до обовязку „самостійно" платити все, що звелить Москва, — всі байки про економічний добробут України також належать до обсягу „фантастичних мрій".

Не ймить віри, коли прочитаєте в большевицьких чи в підкуплених большевицьких чужих ґазетах крикливі повідомлення, що в нашім Донецькім басейні („Донбасі") буяє промислове життє. В дійсности з Донбасу розбігаються, бо не мають харчів, останні робітники, інженери й спеціялісти. Через брак тросів, сталевих канатів та иншого приладдя щодня заливаються водою нові копальні. В Юзівськім районі затоплено Риковську копальню на 400 робітників, копальню „Смолянка" на 1000 робітників, копальню „Вітка". Юзівська доменна піч, яку пустили були в рух, стала через 15 днів.

Не вірте очам своїм, коли прочитаєте в тих самих ґазетах, що „внутрішнє положенне України покращало". Що то за „внутрішнє положенне" таке? Це насамперед має бути положенне економічне, господарське. А яке-ж може бути поліпшенне, коли цілі великі місцевости України вже тепер голодують, а цілій Україні голод загрожує на весну?

Зрештою, самі большевики вже не в силі затаїтися з тим фактом, що **на Україні лютує голод.** Харківські „Вісти" в статті „На сполох" пишуть:

„Голод у ряді місцевостей України набрав цілком реальні форми. **На Запоріжжу та в Одещині мруть люде, вже гуляють цинґа й пошесні недуги, все більше розвивається грабіжництво на ґрунті голоду.** Повторюються жахливі надволзькі картини. Але найстрашнійше те, що **голод загрожує на весну залишити південну Україну без насіння, без робочої худоби, з виснаженими робочими силами"...**

На тім зїзді всеукраїнського ЦИК'а, на якім Раковський так солодко співав про скріпленне совітської України, другий совітський диктатор **Мануїльський** обережно натякнув, що „харчова справа на Україні стоїть досить зле" й що тут „можна побоюватись повторення Надволжа". Разом з тим Мануїльський потвердив, що в Одеській та Запорізькій ґуберніях були вже випадки голодної смерти й що там од голоду масово здихає худоба.

Ще один великий большевицький достойник, комісар хліборобства **Михальський,** повідомив на „українській" комуністичній конференції в Харкові, що „Україні загрожує на весну голод, подібний тому, як у Надволжу. На Запоріжжу засіяно тільки 168 тис. десятин, в Одещині тільки 30% засівної площи. Вже тепер становище дуже серйозне. Спостерігається масове переселенне людности (куди? на той світ?), вже здохло більше 65 тисяч коней"...

Одеські „Вісти", ч. 217, доповнюють цю картину ще кількома страшними подробицями. На Зопоріежжу є голодуючих 150—175 тисяч душ. У Гуляйпільськім повіті **селяне їдять суроґати (себ-то траву, кору, солому), від чого зростає смертельність.** У Великотокмакськім повіті селяне голодують вже з вересня; суроґати їдять і тут. Умірають здебільшого діти.

Так виглядає на ділі „добробут" українського села. Про „добробут" українських міст нема вже що й говорити. Тут, після власної большевицької статистики, **людей умірає більше, ніж народжується.** Так, у Кременчуці за перших 9 місяців минулого року народилось 1011 душ, а померло 2088 душ. Людність Києва виносила перед війною 600 тис. душ, а нині виносить 375 тисяч. Ось що кажуть сухі, тверезі, непідкупні числа.

Коли отже большевики під „совітською Україною" розуміють себе, себ-то комісарів, їх полюбовниць, командантів червоної армії та членів комуністичної партії, — **то їх становище,** може, дійсно скріпилося. Але становище України, **правдивої народньої України** — плюньте тому в-вічі, хто посміє сказати, що воно покращало чи скріпилося.

Голод на Україні... Страшно й подумати, яка безглузда господарка потрібна була, щоб довести цю колишню житницю Росії й цілої Европи до голоду. Чи не за це „українське селянство приймає совітську владу, як владу свою, й иншого ладу, крім совітського, признати не хоче?"...

Берлін, 9. січня.

Радянин.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ-АҐРОНОМИ В НІМЕЧЧИНІ

Не відмовте помістити в одному з найблизчих чисел редаґуємої Вами шановній часописі слідуюче оголошення „Гуртка Студентів Аґрономів":

При Спілці студентів Українців в Німеччині зорґанізувався гурток студентів-аґрономів, котрий гуртує 15 членів.

Гурток має на меті академічно-фахову та матеріяльну допомогу своїм членам.

Гурток звертається отсим до громадянства із щирим проშенням надсилати книжки, журнали, та часописі зокрема по сільському господарству.

Гурток бажає увійти в контакт з орґанізаціями подібного роду та зацікавленими особами.

Сповіщаємо товаришів, котрі мають охоту вступити через Спілку Студентів Українців у Німеччині до Сільсько-Господарського Інститута в Берліні (Landwirthschaftliche Hochschule) що просьби приймаються від 1-го марта в Інституті, для чого потрібно надіслати папери кілька тижнів наперед до „Спілки".

Гурток Студентів Аґрономів при Спілці Студентів Українців в Німеччині.

КІЛЬКО ПООДИНОКІ ГРОМАДИ ЗЛОЖИЛИ ДОСІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

(Одинайцятий виказ).

До дня 28-го січня 1922 р., зложили українські громади в Америці на Позичку Національної Оборони слідуючі суми:

1. Chicago, Ill.	$8,290	114. Bridgeport, Conn.	75
2. Philadelphia, Pa.	4,798	115. Canonsburg, Pa.	75
3. Jersey City, N. J.	3,251	116. Minersville, Pa.	75
4. Cleveland, O.	2,905	117. Portland, Oreg.	75
5. Woonsocket, R. I.	2,845	118. Sanquoit, N. Y.	75
6. Newark, N. J.	2,630	119. Spring Valley, N. Y.	75
7. New York City	2,285	120. West Pullman, Ill.	75
8. Hamtramck, Mich.	1,650	121. Wilkes Barre, Pa.	75
9. Brooklyn, N. Y.	1,550	122. Camden, N. J.	70
10. Scranton, Pa.	1,400	123. Plainsboro, N. J.	65
11. Buffalo, N. Y.	1,356	124. Palmer, Mass.	60
12. Elizabeth, N. J.	1,350	125. So. Deerfield, Mass.	55
13. Syracuse, N. Y.	1,225	126. Speonk, L. I., N. Y.	55
14. Chester, Pa.	1,177	127. Dawson, Pa.	50
15. Perth Amboy, N. J.	1.165	128. Keipert, Pa.	50
16. Detroit, Mich.	1,105	129. Lorain, O.	50
17. Carnegie, Pa.	1,075	130. Majestic, Ky.	50
18. Rochester, Pa.	1,065	131. New Castle, Pa.	50
19. Shamokin, Pa.	915	132. Phoenixville, Pa.	50
20. Minneapolis, Minn.	870	133. Plainsfield, N. J.	50
21. S. S. Pittsburgh, Pa.	835	134. Port eervis, N. Y.	50
22. Passaic, N. J.	800	135. Simpson, Pa.	50
23. Baltimore, Curtis Bay, Md.	795	136. Smoke Run, Pa.	50
24. New Haven, Conn.	775	137. Taylorville, Ill.	50
25. Manville, R. I.	755	138. Hammond, Ind.	45
26. Wilmington, Del.	735	139. Middletown, N. Y.	45
27. Centralia, Pa.	645	140. Winding Gulf, W. Va.	45
28. N. S. Pittsburgh, Pa.	630	141. Middle Village, N. Y.	40
29. Bayonne, N.	565	142. Adams, Mass.	35
30. Amsterdam, N. Y.	562	143. Bairdford, Pa.	35
31. Little Falls, N. Y.	560	144. Decatur, Ill.	35
32. St. Joseph, Mo.	550	145. Turners Falls, Mass.	35
33. Allentown, Pa.	530	146. Whitinsville, Mass.	35
34. Boston, Mass.	520	147. Mahanoy City, Pa.	30
35. Millville, N.	465	148. Slickville, Pa.	30
36. McKees Rocks, Pa.	460	149. St. Francois, Mo.	30
37. St. Louis, Mo.	430	150. Wellsburg, W. Va.	30
38. Manchester, N. H.	425	151. Bentleyville, Pa.	25
39. Hanover, Rhone Sta., Pa.	405	152. Fall River, Mass.	25
40. Bakerton, Pa.	400	153. Johnstown, Pa.	25
41. Trenton, N. J.	380	154. Leisenring, Pa.	25
42. Cohoes, N. Y.	370	155. Loomis, N. Y.	25
43. Olyphant, Pa.	360	156. Mahanoy Plane, Pa.	25
44. Avoca, Pa.	355	157. Putnam, Conn.	25
45. Shenandoah, Pa.	336	158. River Falls, Wis.	25
46. Addison, Conn.	320	159. Rutland, Vt.	25
47. Bridgeport, Pa.	315	160. Unity Sta., Pa.	25
48. McAdoo, Pa.	310	161. Warren, R. I.	25
49. Cornell, N. Y.	300	162. Webster, Mass.	25
50. Auburn, N. Y.	295	163. Westbury, N. Y.	25
51. Providence, R. I.	280	164. West Rutland, Vt.	25
52. Utica, N. Y.	280	165. Worcester, Mass.	25
53. Stapleton, N. Y.	275	166. Bath, Pa.	20
54. Altoona, Pa.	270	167. Bayside, N. Y.	20
55. Rossford, O.	245	168. Carlisle, W. Va.	20
56. Frankford, Phila., Pa.	245	169. Hazleton, Pa.	20
57. Arnold, Pa.	215	170. Taylor, Pa.	20
58. Holyoke, Mass.	210	171. Aliquippa, Pa.	15
59. Wilton, N. D.	210	172. Augusta, Ga.	15
60. Mattituck, N. Y.	205	173. Binghamton, N. Y.	15
61. Mt. Carmel, Pa.	205	174. Des Moines, Ia.	15
62. Rome, N. Y.	205	175. Elmira, N. Y.	15
63. Yorkville, O.	200	176. Monessen, Pa.	15
64. Jamaica, N. Y.	195	177. Auburn, Wash.	10
65. Jeanette, Pa.	195	178. Battle Creek, Mich.	10
66. Paterson, N. J.	195	179. Blue Stores, N. Y.	10
67. Stamford, Conn.	195	180. Carson, Minn.	10
68. West Easton, Pa.	190	181. Crabtree, Pa.	10
69. Ambridge, Pa.	185	182. Crompton, R. I.	10
70. Woodhaven, N. Y.	185	183. East Douglas, Mass.	10
71. Desloge, Mo.	180	184. Garfield, N. J.	10
72. Harra, Okla.	175	185. Glen Carbon, Pa.	10
73. Wilwaukee, Wis.	175	186. Harrison, N. J.	10
74. Washington, D. C.	175	187. Ironwood, Mich.	10
75. Wheeling, W. Va.	175	188. Leechburg, Pa.	10
76. Glastonbury, Conn.	165	189. Long Island, N. Y.	10
77. Racine, Wis.	160	190. Lyon Falls, N. Y.	10
78. Lancaster, N. Y.	150	191. Malvern, Pa.	10
79. St. Paul, Minn.	150	192. Mishawaka, Ind.	10
80. Youngstown, O.	150	193. Ogdenburg, N. Y.	10
81. Hartford, Conn.	145	194. Oxford Furnace, N. J.	10
82. Kansas City, Kans.	145	195. Parksville, N. Y.	10
83. Northumberland, Pa.	145	196. Ramsen, N. Y.	10
84. Danbury, Conn.	140	197. Rockland Lake, N. Y.	10
85. Bethlehem, Pa.	140	198. Sayesville, R. I.	10
86. East St. Louis, Mo.	135	199. Seymour, Conn.	10
87. Carteret, N. J.	130	200. Washington Depot, Conn.	10
88. Coaldale, Pa.	125	201. Westerly, R. I.	10
89. Whitestone, N. Y.	125	202. Williamstown, N. J.	10
90. Northampton, Pa.	115	203. Williams Ville, N. Y.	10
91. Peoria, Ill.	115	204. Cambria, Pa.	5
92. Nanticoke, Pa.	105	205. Chalfont, Pa.	5
93. North Tonawanda, N. Y.	105	206. Gorham, N. D.	5
94. Olean, N. Y.	105	207. Hadley, Mass.	5
95. Pittsfield, Mass.	105	208. Nemacolin, Pa.	5
96. Franfort Heights, Ill.	100	209. Watervliet, N. Y.	5
97. Houston, Texas	100		
98. Phillipsburg, N. J.	100	Argentina	20
99. Ramey, Pa.	100	Brazil	15
100. West Park	100	Canada	5
101. Braddock, Pa.	95		
102. Erie, Pa.	95		
103. St. Michael, Pa.	95		
104. Latrobe, Pa.	93		
105. Central Falls, Ia.	90		
106. Gary, Ind.	90		
107. Vandergrift, Pa.	90		
108. Lawrence, Mass.	85		
109. Tams, W. Va.	85		
110. Granville, N. Y.	80		
111. New Britain, Conn.	80		
112. Toledo, O.	80		
113. Willimanti, Conn.	80		

Не ждіть на нікого!

Не здавайтесь на нічию поміч!

Організуйте позичку у Вашій місцевости самі сейчас!

Гроші висилайте на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, (Dept. 2)
1901 Columbia Rd., N. W.,
Washington, D. C.

З ГЛУПОТИ.

Вилієм Рендолф Герст, властитель 11 дневників і кількох місячних видавництв в Америці, помістив у своїх дневниках в неділю, дня 22 січня с. р., довшу статтю зі своїм підписом нібито в обороні Індії перед Великою Британією. В сій статті, ні пришити ні прилатати, накинувся теж і на Україну, пишучи, що годіж не признати такій великій і старій Індії права на самоозначенне, коли підноситься домаганнє на самоозначенне для зникаючо маленьких країв як Україна, яка ніколи не була, не є, і не буде державою.

З приводу того випаду американського видавця Герста проти України ми дістали богато листів від Українців. Листи прийшли до нас навіть з Каліфорнії. Наші читачі жалуються з причини тої зневаги Герста супроти України і домагаються, щоби проти сього нападу запротестувати.

Оскільки нам звісно, вже Герстові ґазети дістали богато протестів від Українців. Але не зашкодило-б вислати ще більше, з ріжних міст, де виходять Герстові ґазети.

Вистарчить написати йому, що **Україна є по Росії найбільшою з усіх держав Европи;** що вона більша від всіх „великих держав" як Англія, Франція, Італія, Німеччина і т. д.; що територія України обіймає 330.000 квадратових миль, отже 7 разів стільки що великий стейт Ню Йорк. А далі, що Україна була державою скорше ніж **богато** інших держав. Про се знає історія, якої не знає Герст. Історія знає про Русь-Україну **від тисячі** літ. Щойно цариця російська Катерина II. добила останки української держави, зруйнувавши Січ в 1775 році, якраз **один рік перед народженнєм республіки Злучених Держав Америки.** Правда, що української держави не було цілком від 1775 року до 1917 року, то є 142 роки, але се не вина України, тільки сильнійшої від неї сусідки царської Москви, яка її придавила і зруйнувала. Одначе вона не змогла знищити українського народу та його природних змагань до **самостійного державного життя** і тому по упадку царів українська держава наново віджила. Її на хвильку зломила знову **царська державна і військова машина,** яку переняли по царях московські большевицькі комісари, але й ся неволя скоро скінчиться і **Україна знова буде самостійною державою як була в давнину довгі століття.**

Ірляндія не була 750 літ державою, а мимотого і мимотого, що вона дійсно дуже маленька, тепер вона виборола собі державність. За тою державностю побивався довгі літа також і Герст у своїх ґазетах, отже, як він міг стояти за державностю маленької Ірляндії, що 750 літ не була державою, так міг би з тисячу разів більшою рацією побиватись за державностю України, яка є **десять разів більша від Ірляндії** (простір Ірляндії виносить 32,500 квадратових миль, менше-більше стільки що простір одної з українських ґуберній) і яка була позбавлена державности на усьому національному просторі лише 142 роки. А в усякому разі бодай можна би від нього вимагати, щоб коли вже не пише за самостійностю України, то щоби бодай не виступав проти її державної самостійности.

• • •

Але не можна того вимагати від чоловіка, котрий **поняття не має про те, про що пише.**

Чоловік, котрий каже, що Україна така маленька, що її не можна добачити на мапі, видно ніколи доброї мапи не бачив, ані не студіював. А таксамо не студіював історії, коли пише, що Україна ніколи не була державою.

Отже Герст понаписував нісенітниці з незнання, з глупоти. В таких ґазетах як Герстові, в яких є все повно дурних блофів а нічого серіозного, і котрих „політики" люди серіозно не трактують, можна все містити. Можна містити навіть Герстові статті, в яких він пописується своїм „знаннєм" ґеоґрафії й історії. Але поважна ґазета таких „пописів" не помістила би і соромилась би, якби впала жертвою Герстового блофу. Що більше, ученик народньої школи, як вже дрібку студіював ґеоґрафію й історію, соромився би, якби сказав щось подібного як Вилієм Рендолф Герст.

• • •

Оттому то не слід гніватись на Герста або подібних блоферів, як загалом на жадних таких „всезнайків", що про все пишуть, а нічого не знають, але треба їм се прощати, бо вони не відають, що творять.

Тільки всетаки не треба вже справи збувати мочанкою.

Темних „всезнайків" треба просвітити. Треба поучити. Не зашкодило-б післати і такому Герстови яку історію і ґеоґрафію, аби на старі літа підучився трохи того, чого не навчився замолоду, а про що пише на старість так по дитячому.

UKRAINE OPPOSES YOKE OF MOSCOW

Holds to Right of Independence and Wants Diplomatic Powers.

KIEV, Ukrainia, Jan. 24. — Ukraine has been long known as Russia's sugar bowl and flour bin, but the sugar bowl has been empty for three or four years and now the flour and cornmeal are so low that it is oubtful whether the Ukrainians will have enough bread to carry themselves through to another harvest. The hungry folks from the Volga famine district have invaded Ukraine by hundreds of thousands. Moscow and Petrograd have drawn on its bread supply to the limit of their power.

The Ukrainians are, however, a fighting, independent lot, who have stubbornly resisted requisition and have defeated plans to divert their foodstuffs in large quantities to other parts of Russia. These requisitions have played a large part in limiting the Ukrainian food supply.

Besides the snows were so late in oming last fall that much of the grain seed was frozen in the ground before the snows came to give it protection. Consequently Ukraine faces the possibility of a small grain yield next year. Even an extraordinary spring sowing cannot compensate for the unfavorable condition of the crops planted last fall.

The attitude of Ukraine toward Moscow is of far greater importance than that of all the other so-called "federated" republics, because of its great wealth and comman bounaries with Poland and Rumania. Moscow apparently regards the Ukrainian republic as a federated part of the Government having its headquarters in Moscow. But Ukrainia, probably under pressure of the intense Ukrainian nationalistic sentiment, holds that it is quite independent of Moscow and aspires to support diplomatic negotiations with European powers to obtain recognition as an independent nation.

M. Rakovsky, the Rumanian Socialist, who is now president of the Ukrainian Socialist Soviet Republic, has been able, with Moscow's aid, to suppress all the larger movements against Russian domination of Ukraine but nevertheless the idea of complete severance from Moscow seems to be uppermost in the minds of the Ukrainians, peasants, merchants, laborers and professional classes alike.

Communism exists in Ukraine in a much diluted form. M. Zinovief, chairman of the executive committee of the Third Internationale and other high priests of Marxism visit Ukraine occasionally and try to whip it into line with the Third Internationale and the Moscow program, but the Ukrainians still aspire for independence.

ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ПІДПИСАЛИ:

Ч. 946

(Подаємо в такім порядку як приходять зголошення).

17) З громади Вунсакет, Р. Ай., через п. Й. Липського... 265
Зложили:
Маленчак Іван ... 50
Цибульська Марія ... 25
Василишин Пилип ... 10
Самборський Юрій ... 10
Фірман Михаїл ... 10
Шанович Юрій ... 10
Рогошинський Олекса ... 10
Рогожа Семеон ... 10
Копернюк Мойсей ... 10
Слонкевич Никола ... 10
Строцький Іван ... 10
Корнелюк Василь ... 10
Ходоровський Кость ... 10
Галас Андрій ... 10
Цурич Іван ... 5
Альбрехій Кость ... 5
Комоніцький Лука ... 5
Пригубчак Никола ... 5
Канафоник Іван ... 5
Кісіль Іван ... 5
Касик Ілія ... 5
Рибак Михаїл ... 5
Корніцький Кость ... 5
Мельник Ярослав (с. Дм.) ... 5
Гловацький Йосиф ... 5
Сербай Максим ... 5
Возьний Іван ... 5
Лукеник Дмитро ... 5
18) Прокоп Стельмах, Велзбург, В. Ва. ... 10
19) З громади Детройт, Міш., через п. Д. Макара ... 65
Зложили:
Пережак Стефан ... 50
Гозяк Дмитро ... 5
Підкович Николай ... 5
Корчинський Стефан ... 5
20) З громади Філаделфія, Па., через о. сов. М. Кінаша ... 35
Зложили:
Парута Іван ... 10
Баховський Петро ... 10
Стечишин Яків ... 10
Рак Михаїл ... 5
21) Хома Михаїл, Ню Йорк ... 10
22) Сабаро Іван, Віліямсвіл, Н. Й. ... 10
23) Павлів Іван, Лайонс Фолс, Н. Й. ... 10
24) Зазуляк Михайло, Ню Йорк Сиьі ... 5
25) Стефанів Федь, Ню Йорк Сиьі, через Ам. Укр. Ексчендж ... 10
26) Петрик Мартин, Велзбург, В. Ва. ... 10
27) Костецький В., Плейнфілд, Н. Дж. ... 50
28) З громади Сенквой, Н. Й., через п. Я. Міськова ... 75
Зложили:
Міськів Яків ... 50
Міськів Марія ... 25
29) З громади Бетлегем, Па., через п. А. Сисака ... 30
Зложили:
Білецький Михайло ... 10
Цемко Іван ... 10
Підгайний Дмитро ... 5
Божик Іван ... 5
30) З громади Н. С. Пітсбург, Па., через п. В. Онишкова ... 100
Зложили:
Сарахман Михаїл ... 10
Греко-кат. церков св. Юрія (даровано) ... 75
Іваник Стефан ... 10
Бр. св. Василія, відділ 85, Нар. Помочі ... 5
31) З громади Філаделфія, Па., через п. Н. Ю. Сеника ... 30
Зложили:
Красій Григорій ... 10
Візор Катерина ... 10
Мігалівна Марія ... 10
32) З громади Ню Йорк Сиьі, через п. Перея ... 15
Зложили:
Барила Павло ... 10
Станислав Єкерт ... 5
33) Комар Василь, Рівер Фолз, Вікс. ... 25
34) Від Всеукр. Окружного Комітету в Шікаґо, Ілл., через п. М. Полака ... 500
Зложили:
Візник Іван ... 5
Добко Йосиф ... 5
Гавришків Петро ... 5
Бінковський Ф. ... 5
Ісляк С. ... 5
Солудчик Петро ... 5
Романяк Марія ... 5
Шавала Василь ... 5
Негай Ігнатій ... 5
Підлісний Павло ... 5
Кохан Йосиф ... 5
Корпан Василь ... 5
Сидорич Никола ... 10
Ярема Олекса ... 10
Костюк Петро ... 10
Іванишин Стефан ... 10
Іванишин Никола ... 10
Ідзіковський М. ... 10
Гримак Ілія ... 10
Подоляк Михайло ... 10
Попіль Андрій ... 10
Подвяцяпник Никола ... 10
Мальчинський Іван ... 10
Гавришків Василь ... 10
Небор Григорій ... 10
Стеган Пилип ... 15
Солтис Михайло ... 20
Шемердяк Петро ... 25
Стефанюк Михайло ... 25
Гой Дмитро ... 25
Кикта Олекса ... 25
Мотлюк Никола ... 25
Порута П. ... 25
Швець Михайло ... 25
Яворський Йосиф ... 25
Юлик Ф. ... 25
Фтомин Михайло ... 50
35) З громади Філаделфія, Па., через п. М. Максимова ... 60
Зложили:
Укр. Ліга в Найставн ... 50
Дидюк Яким ... 5
Елвін Л. Вин ... 5
36) З громади С. С. Пітсбург, Па., через п. В. Котулу ... 120
Зложили:
Бунга Іван ... 100
Галапац Петро ... 20
37) Ушак Дмитро, Бруклин, Н. Й., через п. Кутурлаша ... 5
38) З громади Клівленд, О., через пп. П. Зарембу і В. Волянського ... 500
Зложили:
Курч Ілько ... 5
Мовчко Николай ... 5
Беджик Юрій ... 5
Ганич Іван ... 5
Кость Іван ... 5
Сеничак Василь ... 5
Гальчишак Данько ... 5
Сидорович Іван ... 5
Карпінський Василь ... 5
Паплик Василь ... 5
Пукач Николай ... 5
Литвак Василь ... 5
Курч Василь ... 5
Которинський Николай ... 5
Гулак Стефан ... 5
Заремба Петро ... 5
Сольський Стефан ... 5
Пукач Ілько ... 5
Лежан Петро ... 5
Гомзяк Теодор ... 5
Габелевич Василь ... 5
Підзирайло Стась ... 5
Лолинський Іван ... 5
Сеник Николай ... 5
Каєк Михайло ... 5
Сеник Іван ... 5
Хить Стефан ... 5
Лежан Стефан ... 5
Федорчак Томаш ... 5
Паплик Юрко ... 5
Кость Стаф ... 5
Лазука Михайло ... 25
Волянський Василь ... 25
Телей Петро ... 10
Волошин Михайло ... 10
Волянський Григорій ... 10
Литвак Петро ... 10
Пукач Теодор ... 10
Литвак Ігнат ... 10
Паплик Іван ... 10
Сеник Василь ... 15
Габиль Іван ... 10
Токар Дмитро ... 10
Волошин Іван ... 10
Токар Данько ... 10
Лупань Михайло ... 10
Гальчишак Семен ... 10
Кость Гаврило ... 10
Волянський Петро (Климів) ... 5
Волянський Ів. (Климів) ... 5
Лежан Дмитро ... 5
Каєк Николай ... 5
Волянський Ів. (Стунор) ... 5
Соходольський Мих. ... 5
Телей Іван ... 5
Васюник Онуфрій ... 5
Ощипок Теодор ... 5
Яким Теодор ... 5
Волянський Вас. (Клим.) ... 5
Курч Василь ... 5
Ганль Николай ... 5
Кость Пилип ... 5
Кузик Григорій ... 5
Римар Михайло ... 5
Качмар Василь ... 5
Габиль Василь ... 5
Струтинський Ст. ... 5
Микита Николай ... 5
Ганич Іван ... 5
Хить Василь ... 5
Волошин Николай ... 5
Кузик Трохим ... 5
Кузик Василь ... 5
Лупань Михайло ... 5
Лакош Дмитро ... 5
Ощипок Яким ... 5
39) З громади Віліментік, Конн., через п. В. Гірчицю ... 80
Зложили:
Гірчиця Василь ... 25
Савка Андрій ... 25
Кінчик Василь ... 10
Возьняк Теодозія ... 5
Дурняк Петро ... 5
Кінчик Стефан ... 10
40) З громади Вайндінг Голф, В. Ва., через п. В. Мацкевича ... 25
Зложили:
Мацкевич Василь ... 10
Кушнір Стефан ... 5
Кушнір Антось ... 10 5
41) З громади Мидел Вилидж, Н. Й., через п. М. Саварина ... 40
Зложили:
Саварин Михаїл ... 20
Волосянський Николай ... 10
Шемердяк Николай ... 10
42) З громади Джерзи Сиьі, Н. Дж., через п. Г. Павлика ... 180
Зложили:
Ничик Андрій ... 25
Ничик Павліна ... 20
Волошин Євдокія ... 10
Волошин Сильвестер ... 10
Лапківський Захарій ... 10
Манорек Нестор ... 5
Манорек Марія ... 5
Гречин Михаїл ... 5
Гречин Антонія ... 5
Гречин Іван ... 5
Гречин Павліна ... 5
Миськів Пилип ... 5
Сосульський Іван ... 5
Гречин Захарій ... 5
Гречин Магдалина ... 5
Гречин Антін ... 5
Гречин Марія ... 5
Костів Василь ... 5
Костів Марія ... 5
Луковська Марія ... 5
Добровольський Іван ... 5
Юрків Николай мол. ... 5
Нечесний Єфрим ... 5
Іванчук Михаїл ... 5
Якімчук Теодор ... 5
Якімчук Текля ... 5
43) З громади Френкфорд, Філаделфія, Па., через п. М. Стоколосу ... 85
Зложили:
Галаса Семен ... 25
Тов. Січ в Френкфорд ... 25
Бабій Дмитро ... 10
Дулеба Іван ... 5
Мельник Андрій ... 10
Олійник Петро ... 10
44) З громади Ню Йорк Сиьі, через п. А. Загоруйка ... 60
Зложили:
Загоруйко Евдокія ... 25
Кука Григорій ... 10
Петрівський Николай ... 10
Йоган Мартин ... 5
Бета Текля ... 5
Рудий Атоном ... 5
45) З громади Нюарк, Н. Дж., через п. Т. Каськова ... 115
Зложили:
Товариство „Боян" ... 25
Ткачук Николай ... 10
Данилович Михайло ... 10
Драбіщад Дмитро ... 10
Кіцак Михайло ... 5
Мандзяк Данило ... 5
Брунька Микола ... 5
Вессен Людвік ... 10
Озвбко Василь ... 5
Кізлик Микола ... 5
Пішоняк Филимон ... 5
Дахневич Семко ... 5
Сойка Євдоха ... 5
Прокопів Василь ... 5
Гима Василь ... 5
46) З громади Бріджпорт, Конн., через п. В. Венгриновича ... 60
Зложили:
Тов. Укр. Січ, від. 59 У. Н. С. ... 50
Сестр. Пр. Богородиці ... 10

РАЗОМ ДО 17-го СІЧНЯ ЗЛОЖЕНО $69,957.

НОВІ КНИЖКИ

Відмолодження. Після др. А. Штайнаха зладив Петро Франко ... 10 цнт.

Як закладати пластові дружини? Петра Франка ... 10 цнт.

Огляд території України. Після др. С. Рудницького зладив П. Франко 15 ц.

Назва України, з картами. Зладив С. Шелухин ... 15 цнт.

Теорія зглядности. Після А. Айнштайна зладив Петро Франко ... 10 цнт.

ВСІ 5 КНИЖОЧОК ЗА 50 ЦНТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,

30 E. 7th Street, New York, N. Y.

НЕЗЛОМАНИЙ ФРОНТ.

(З перемиського „Українського Голосу" з 25. грудня, 1921).

Від якогось часу польська преса у Львові поміщує сензаційні і алярмуючі вістки про це, що дехто з наших передових діячів зі Львова веде з Поляками переговори в справі заключення з ними згоди, цього очевидно змісту, що Сх. Галичина малаби припасти неподільно Польщі. Щоби українське громадянство, що сьогодня в столиці краю не має власної національно-демократичної незалежної преси, ввести в блуд, щоби поширити між ним недовіре до наших діячів і в цей спосіб розбити одноцільний фронт, — польська преса свідомо поширює неправдиві вістки про мнимі наради і ухвали українських політичних організацій та в звязку з цим подає навіть імена декотрих наших діячів, що нібито мали бути за угодою з Поляками на основі закріплення теперішного стану, чи навіть, що таку угоду мали вже підписати. Кількакратно подавано вістки про виїзд до Варшави якоїсь таємної української делеґації, про мнимі рішення наших політичних управ і т. д. і те все знова з одинокою метою; поширення непевности і трівоги в рядах українського громадянства.

Та вся робота польської преси має свідомо провокаційний характер. В часі, коли жиємо у вимкових обставинах, коли не маємо можности повної і свобідної оборони, коли раз-пораз запрошують до безплатних ґотелів наших діяльних і передових людей, ширенне провокації — цеї чисто російської методи боротьби з противником — є для нас дуже небезпечне. Наше громадянство непривчене до цеї методи, прибите нашим тяжким лихоліттєм, знервоване кількалітним вижиданнєм остаточного управильнення на міжнародній арені сх.-галицької справи, тут і там зачинає давати віру провокаційним вісткам. Дехто з домородних „бессервіссерів" у своїй безграничній політичній наївности вважає вже мниму угоду за заключену і не жахаючись навіть злочину клевети, поширює видуману вістку, скільки міліонів одержав цей або другий з діячів за підписанне угоди. Некритична публика, чуючи ці неймовірні сплетні, бере нераз сплетні і провокацію за добру монету і ширить сама дальше паніку, не здаючи собі справи з того, що навіть неперебірчивий противник не робить угоди на коліні без певних ґарантій ширших політичних чинників, і що в даному випадку відорвані особи як такі, не можуть мати для противника ніякого значіння. Як вже вище сказано, провокаційна ціль противника в деякій мірі осягнена і це змушує мене забрати в цій справі голос, так як і моє імя поруч з іншими вмішано в провокацію.

Насамперед мушу ствердити, що досі не було і тепер нема ніяких переговорів, з окрема політичних в звязку зі справою Сх. Галичини, з польськими політичними чинниками в краю або з польським правительством в Варшаві. Ясна річ, що досі нема ніякої політичної угоди в цій справі. Дальше мушу ствердити, що переговорів не вели і не ведуть не тільки наші політичні організації, але також не вели їх і не ведуть і окремі наші політичні діячі. До Варшави не їздила ніяка українська політична депутація і абсолютно ніхто з наших політичних діячів, про яких згадує польська львівська преса або наша домородна „гембацайтунг", не заключував ніякої угоди, ані не вів з ніким політичних переговорів.

Провокаційні вістки пішли між іншим і з цеї причини, що літом і осеню ц. р. крутився по Львові і по Сх. Галичині польський політичний аґент Др. Порай-Мадейскі і зайшов до декого з наших видніщих людей, щоби в розмові з ними довідатись дещо про політичний настрій нашого громадянства. Очевидно, що він як звичайний політичний „вивядовца" не мав ніякої повновласти до заключення політичної угоди або ведення політичних переговорів з метою угоди в сх.-галицькій справі. При тому звертали увагу і на формальний бік справи, що леґітимацію до евентуального говорення з польським правительством іменем української сторони має Уряд Д-ра Евгена Петрушевича у Відні, в решті, що справа Сх. Галичини є міжнародньою і належить поки-що до Найвисшої Ради антантських держав. Про формальні переговори за посередництвом Д-ра Порай-Мадейского, а тим більше про угоду не було і мови і Др. Порай-Мадейскі відійшов з нічим і о скільки знаю, перестав вже находити наших людей.

Візити Порай-Мадейского були відомі нашим відповідальним чинникам і згадки про них були в українській пресі. Послужили вони однак притокою до провокаційних чуток і ніби фактів, про що згадав я вище. Тому наші політичні орґанізації, з окрема Народний Комітет, заявили в окремих рішеннях, що одноцільного фронту ніхто не заломив, що ніяких переговорів з польською стороною, з окрема в сх.-галицькій справі не провадила ні одна наша політична організація, ані ніхто з наших політичних і громадських діячів, що ніякої угоди в цій справі не заключено, що сх.-галицька справа є міжнародньою, а іменем галицько-українського народу має право заступати цю справу на міжнародній арені Уряд Д-ра Петрушевича в порозумінню з відповідальними політичними колами в краю.

Ці рішення означують скріплення одноцільного фронту і становища Д-ра Петрушевича і відкривши провокацію, причиняються до успокоєння нашого громадянства, що й само повинно виказати більше політичної зрілости і зрівноважения і не датися взяти на провокаційні вісти противника, або на непровірені сплетні.

Др. Степан Баран.

НА ВИДАННЄ АЛЬБОМУ СТАРОУКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

зложили: о. В. Ґеґейчук, о. Д. Добротвор, о. М. Капець, о. А. Лотович і п. А. Пашук по $5.00; о. М. Данилович, о. В. Стех і п. В. Коцюбинський по $2.00. — Разом $31.00. Перше виказано $107.00. Загальна сума до тепер $138.00.

о. Лев Чапельський.

Когус, Н. Й., 28. січня, 1922.

ПОДЯКА.

Складаю сердечну подяку Хвальному Урядови У. Н. Союза за скору виплату $200, яко посмертного по моїм сині, бл. п. Іванови. Тепер я вже переконався, яка се добродійна інституція для наших дітий сей Український Молодечий Союз. Всі члени У. Н. Союза повинні записати свої діти до У. М. Союза. — **Олекса Кос,** член 136. відділу У. Н. Союза в Карнегі, Па.

YONKERS, N. Y.

Українське Спів. тов. ім. Лисенка в Yonkers, N. Y. устроює **КОНЦЕРТ** в честь І. Франка **в суботу, 4. лютого** б. р. в гали Prospect House, 49 Buena Vista Ave. Початок о годині 6. вечером. Управитель хору М. Фатюк. По концерті буде баль на якім буде приграваги орхестра з Іст Нюарк, Н. Дж. На сей коцерт і баль запрошуеся всіх Українців і Українок місцевих як і позамісцевих до численної участи. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ.

24,26

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповідання з другої половини 17-сотих років.

(Продовження).

(33)

— Ви не маєте коня. Пішки такий світ не підете.

— Не маю коня? А на чім приїхав до Батюка? На кочерзі?

— Се не ваш кінь. Він позичений від Недолі.

— Позичений? Не позичений, а відібраний. Ті Запорожські собаки, щенята сего найбільшого, мордатого пса запорожського, Недолі застрілили мого коня, то я взяв їхнього. Ще й шість коний забрали від моїх салдатів. І сі відберу. Добре, що ти нагадав. І про се поговорю з полковником. Мусить або коні віддати, або заплатити грішми.

— Моя рада така, щоби ви про сі коні й не згадували. І сего позиченого не беріть. Батюк має коні на продаж. Купіть. Від вас богато не возьме. Не зробите так, то буде клопіт. Хто знає, чи будете могли поїхати зі мною.

— Бачу, що тут на Запорожу світ до гори ногами... Нехай би то таке в Росії приключилося царському майорови! Довідались би зухвалці, де перець росте! В Гетьмащині народ був також буйний, але вже посмирнів.

— Кульбачити коні! — крикнув полковник. — Дома треба нам бути перед заходом сонця. Ви, пане майор, мали якесь діло до мене. Може би ми таки зараз полагодили... Чим можу служити?

— Як позволите, то аж у вас дома. Поїду з вами.

— Гість в дім, Бог в дім.

Як витали полковника, так і пращали. Батюк і Параня провели його далеко поза місток. Сотня козаків станула за річкою, щоби полковника провести аж до межі Батюкового степу. Коло візка з того боку, де сиділа полковникова, їхала верхи Параня. З другого боку їхав Филемонов, раз-у-раз нахиляючися до Марти. Кількадесять кроків за містком причвалав сотник, зупинився біля Москаля і крикнув:

— Ви на якім кони, Николай Кирилович?

— На якім? — На тім, що приїхав — відворкнув.

— Алеж бо то позичений кінь. Я вам виразно сказав, що позичаю для вас, аж доки сюди не заїдемо. Сего коня я зобовязався віддати Недолі.

— Як заїду до полковника, — шепнув йому Филемонов.

— Як заїдете до полковника? Колиж бо се мені не по дорозі. Я в половині дороги до полковника звертаю в бік. Злізайте з коня!

— Гей, сюди! — крикнув Батюк на одного козака. — Злізай з коня... лишися дома. Ви, пане майор, пересядьтеся на отсего коня... се мій кінь. Позичу вам його аж до полковника. Коня Недолі нехай возьме собі пан сотник. Ви ще не знаєте, яка оса, той Недоля!

— Знаю ліпше, ніж ти, — подумав майор.

Рад не рад, пересівся, бо при дівчині не хотів викликати нових суперечок, котрі, як научив його дотеперішний досвід, кінчилися для него неудачию, а що найгірше, осмішували його. Отся пригода з конем і присутність остроязикої Парані знов затулили йому рот. Посоловілий чвалав попри візок не обзиваючися. На межи Батюкового степу розпращалися. Батюк, Параня і козаки в їх сусідства вернули. Сотник з відібраним від Москаля конем звернув на ліво. Дальше поїхали Чмелі, Москаль, Калмик і пару козаків, сусудів Чмеля.

Москалеви аж лекше стало, коли побачив, що Параня відїздить.

Вже нахилився до візка, щоби спитати „чи далеко ще", бо иншого питання, поки що, не міг вигадати, як Марта сплеснула в долоні і крикнула:

— Недоля... Недоля їде. Будуть новини.

З противної сторони справді причвалав Недоля. Привитався з полковником, обома жінками і спитав чи нема тут сотника і Калмика.

— Сотник поїхав домів, а Калмик їде з козаками. Мабуть позаду.

— Зараз верну, — сказав Недоля, і пустився глядати Калмика. Знайшов його і взяв на бік.

— Є слід... Знайдуть його. Донці вже приставили худобу й коні. Звістили також, що попали на слід твого сина. Вислали звідунів... Затялися... Я певний, що знайдуть його... А що робить наш Москаль?

— Лицяеся до Марти. Злакомився на маєтки старого. Диви, як нахиляеся до дівчини. Готов впасти з коня в коляску, дівчині на коліна.

— Щоби два рази не розповідати, ходім до полковника. Хочу йому розповісти про все, що сталося по вашім відїзді. Що було до відїзду, мабуть вже знає.

— Знає. Ми йому розказали.

Підїхали до Чмеля. Видко, був вдоволений з вістий. Особливо успокоювало його поведеннє Донців. Надіявся, що всю жажду пімсти звернуть тепер проти Москалів і східну окраїну Запорожа лишать в супокою.

Розмовившися з полковником, Недоля підїхав до жінок. Всунувся між коляску і Москаля. Сей не хотів дати себе, як то кажуть, „висадити з сідла". Подався в зад і зробив так, як Недоля йому: вїхав між коляску і Недолю. Недоля мав добре вимуштрованого коня. Обернув ним і потис його. Кінь фиркнув і Москаль вилетів з сідла... впав у коляску, жінкам на коліна...

Филемонов скреготав зубами, тарабанячися назад на свого коня. Жінки троха не подусилися, давлячи в собі сміх. Недоля їхав преспокійно з боку, підсвистуючи якусь пісонку. Задержав коня, бо побачив, що Москаль підіздить до него.

— Як ще раз підідеш до дівки, то дістанеш в морду! — цідив Москаль крізь зуби. — Кажу, не лізь мені в дорогу, бо будеш збирати власні зуби!

— Як приїдемо до полковника, — відповів Недоля цілком спокійно, — прийди до мене. Дожидати му тебе зараз за садом. Прийди з шаблею і пістолями. Як одним не покінчимо, зробить кінець друге. Як тобі се місце не до вподоби, то назначи сам инше. Як не ставишся, знайду тебе. Гадаю, що ти вже пізнав мене і знаєш, що не жартую. Сей світ став затісний для нас обох, бо Марта моя суджена.

— Се була неправда, бо Недоля мав суджену в Гетьманщині. Збрехав, щоби Москаля ще більше роздратувати проти себе і загнати його у двобій. Визвавши Филемонова, Недоля почвалав назад до полковника. Москаль призадумався над своїм положеннєм. Недоля справді не знав жартів. Битися з ним небезпечно. Не битися, ще гірше. Треба попросту втікати... Але і з дівчиною треба би дійти до якогось кінця... Може би порадитися Калмика?... В тім і його інтерес, щоби я звідси вийшов живий.

— Слухай, Калмик! Лишімся позаду, маю тобі щось важного сказати... Сей пес, що мене від кількох днів переслідує, сей Недоля, ся моя недоля, визвав мене... хоче зі мною битися. Так довго, аж доки оден з нас не віддасть чортови душу.

— То зле, дуже зле. Мені вже нічого з вами їхати. Ви пропали.

— І то таки зараз нині, як лиш доїдемо до полковника. Боїться, що для мене дівка покине його.

— То ще гірше. І часу не стане. Не вспієте втечи без бою. Він вже вас не пустить живого відси.

— Ратуй мене, а ні, то зі мною пропав і твій син!

— Та як? Маємо два станути проти него? Він обох нас подужає.

— Поговори з ним, нехай відложить розправу бодай до завтра. Скажи, що маю обговорити з полковником сдуже важне діло. Що мене вислав до него мій уряд і гетьман України. Бреши, що сам вигадаєш. Щоби лише відклав до завтра. Зискаю на часі.

— І що з того? Не нині, то завтра зарубає вас.

— Зискаю ніч. І ти зискаєш.

— Я нічого не зискаю.

— Втечу... Вечером полагоджу діло з полковником і в ночи втечу. Ти зі мною. Поведеш мене, бо я тих сторін не знаю.

(Далі буде).

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДОПИСІ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Святковання річниці братства.

Тутешнє бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. Союза, відсвяткувало гарним концертом 7. січня б. р. (на українське Різдво) 18-літну річницю свого заложення.

Вступне слово виголосив п. Роман Слободян, гол. фін. секр. У. Н. Союза, висказуючи, що сей концерт присвяченний памяти тих перших піонірів, котрим днесь завдячуємо ті здобутки тут на чужині, якими користується вся наша еміґрація, а навіть, по можности, і наші земляки по другій стороні океану.

Перші еміґранти були безпеченно Українці з Лемківщини, котрим прийшлося серед невідрадних відносин ставити перші кроки. Щоб помогти одні другим на час калітства, недуги або смерти, гуртувалися вони в братства і товариства, які відтак зєдинились разом і створили одну з найбільших тутешніх орґанізацій, а се Український Народний Союз. Щоб заспокоїти свої духові потреби та ратувати грядуче покоління від винародовлення, наші піоніри будували церкви, школи, читальні та клюби. Одна і таса ма лиха доля, чужая сторона, зєднала в одну дружну сімю всіх Українців, без ріжниці на кордони та акценти в бесіді.

Бр. св. Володимира — се перша українська орґанізація в Елізабет. За час 18 літ кількадесять членів сеї орґанізації спочиває уже в могилах, а біднi вдови і сироти по них дістали помічну руку та лекше переносять тепер свое тяжке горе. Тисячі долярів виплачено хорим та калікам. Братство дало почин до заложення парохії св. Володимира та до збудовання церкви. Народний прапор воно держало крiпко. Десятки маніфестацій, віч, щедрі жертви на народні цілі, щире поперте позички національної оборони Галичини — говорять самі за себе. Та одним з найкрасших успіхів братства св. Володимира се власна його банда, яка складається з понад 20 інструментів, а більшість музикантів се молоді хлопці, тут уроджені, котрі приносять славу не тільки свом батькам, але і всему нашому народови.

Не можна не згадати, що основатель і довголітний предсідатель сего братства, п. Василь Левчик, є заразом і головним касієром У. Н. Союза.

Вказуючи на потребу розвитку нашої пісні і музики, бесідник згадав про Різдво, яке весь український нарід обходить під кнутом московським і ляцьким. Опісля взивав усіх до орґанізації. Днесь в Елізабет є 5 відділів У. Н. Союза, тох незь кождий Українець вступить в члени У. Н. Союза, щоб не зайшла потреба ходити по хатах та колектувати на похорони. Разом гуртуймося під стяг своєї орґанізації, У. Н. Союза, а спільними силами не тільки що поможемо один другим в прикрій годині, але й зітремо пятно рабів зі свого чола та станемо вільним народом між вільними. Свою промову бесідник закінчив окликами в честь братства, У. Н. Союза і самостійної України.

Слідував виступ братської банди під проводом проф. Едельмана, яка відіграла наш американський гимн „Далека ти, а близька нам", і кілька колядь. Відтак вийшов на сцену Український Хор з Нюарку (около 50 осіб) під проводом п. Т. Каськова та відспівав „Бандуру" і одну вязанку українських пісень.

Аби дати належну оцінку банді та хорови, на се потрібно музики; я тільки можу сміло сказати, що таких концертів не много можна почути тут в Америці.

Прикрасою концерту були два виступи 12-літного скрипака, Івана Левчика, котрий при фортепяновім акомпаніяменті своїх сестер, Марії й Анни, відіграв „Закувала та сива зазуля", „Марш" і „Козак".

Двайцятьох точок програми одна по другій, банди та хору, так скоро злетіли, що присутні і не стямилися, що час злетів, а концерт дійшов до кінця. А було чим одушевлятися. Кожда точка, кождий виступ — се своя рідна пісня-дума, яка жие і будить ди життя осталих дітий. „Верховина", відіграна бандою, перенесла кождого в рідний край, у Карпати, та витиснула не одну слезу тим, котрі сю пісню зрозуміють. Пісня „Шалійте, шалійте, скажені кати", відспівана нюарським Українським Хором, так і пригадала присутним, що рідний край в неволі, що там щаліють кати, що будують тюрми; і мимохіть затискався кулак, а заразом будилася надія на остаточну побіду.

Предсідатель братства, п. В. Левчик, подякував всім учасникам, що прийшли на се свято, а окремо хорови і діріґентови п. Т. Коськову за гостинний виступ, та подав присутним до відома, що з огляду на низьке вступне (50 центів) до У. Н. Союза кождий Українець повинен скористати з сеї нагоди і стати членом У. Н. Союза, за посередництвом котрогонебудь з місцевих відділів сеї орґанізації.

Банда, хор і всі присутні закінчили се свято українським гимном.

Присутний.

БАЛТІМОР, МД.

Народне віче.

В нашій місцевости відбулося дня 22. січня б. р. віче в справі позички національної оборони українського правительства Галичини. Хоч більшої аґітації за тим вічем не було, то до галі прийшло вcтаки спореє число людий.

Віче отворив п. В. Маньовський о. годині 3.30 пополудня. Він представив ціль віча і покликав на предсідателя п. Івана Бойка, а на секретарів пп. Александра Шандаровського і Петра Семенкова. Предсідатель подякував за уряд і представив присутним головного бесідника, д-ра Л. Мишугу. Вашінґтонський репрезентант нашого галицького правительства передав наперед поклін від президента Петрушевича заморським Українцям, а відтак виголосив довшу промову про ріжні старокраєві справи і події, яких він був наочним свідком. Публика вислухала його промову з великим одушевленнєм і нагородила бесідника гучними оплесками.

Потім забрав голос о. В. Маньовський і виголосив одногодинну промову, в якій обговорив усі наші справи. Він доказував, що алінти, які помогли наш нарід закаторити в ляцьке ярмо, мусять нас тепер з того ярма визволити. Се станеться тільки тоді, як ми всі будемо сього солідарно домагатись і як підопремо щиро заходи нашого правительства з д-ром Петрушевичем на чолі.

Відтак забрав слово Іван Варга з Прикарпатської України і говорив, аби весь наш нарід горнувся до зєднання, в одно велике тіло, бо таксамо, як галицькі Українці, зістали поневолені і Українці по другім боці Карпат.

Опісля предсідатель завзивав вічевиків, аби закупили бонди на оборону Галичини. По скінченню віча люди зачали приходити до стола і складати гроші на українські бонди. Зложено готівкою 280 долярів, а кількадесятох долярів декларовано.

Ухвалено слідуючі резолюції:

Українці з Балтимор і Куртіс Бей, Мд., зібрані на вічу дня 22. січня 1922 р. в Богімен Гол при Куртіс Аве., Куртіс Бей, одноголосно винесли отсі резолюції:

1. Заявляємо, що одиноким нашим правительством є правительство Петрушевича.

2. Домагаємося, щоби Найвисша Рада Ліґи Народів приказала Ляхам сейчас опустити Східну Галичину і в той спосіб освободила український нарід з ляцької неволі.

3. Протестуємо проти нечуваного варварського гнету ляцького правительства.

4. Домагаємося, щоби Ліґа Народів визнала независимість Західної Української Републики, то є Східної Галичини.

5. Домагаємося, щоби Ліґа Народів признала правительство Західної Української Републики, котрої президентом є др. Евген Петрушевич.

Повисші резолюції постановлено вислати до Найвисшої Ради Ліґи Народів.

Се пропамятне віче, яке многих присутних покріпило на дусі і заохотило до дальшої народної праці, закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна".

* * *

З жалем і встидом мушу сказати, що многі люди, котрі були на вічу, і многі, котрі сиділи собі вдома при „муншайні" в той день, не закупили бонду на оборону Галичини бодай за пятку. Я не говорю за тих, котрі вже попередно закупили бонди, але за тих, котрі лише головами помахують, як ті коні, що в горячий день від комах обганяються. Чи ви себе не почуваєте свідомими людьми? Чи у вас закаменіло вже серце на віки? Чи ви хочете позістати хамами, як вам самі Поляки кажуть: „Ти, рускі хаме!" Та ви-ж збираєтеся до старого краю вертати і там фільварки покупувати, а на бонди мізерну пятку дати, то ви не маєте? Гадаєте, що наш нарід старається скинути ляцьке ярмо лише на те, щоби вам самим було гарно жити і на готовім фільварку господарювати? О, ні, легкодухи! Вас палець Божий не мине! З вами наш нарід також прийде до порахунку, коли ви не поправитеся і не підете разом з ним до спільної праці!

Вічевик.

СИНТЕТИЧНЕ ЗОЛОТО.

Синтетичне золото є таке, яке можна виробити з підлiщих металів малим коштом. Як відомо, в середних віках люди шукали хемічними способами зробити золото з підлiщих металів, котре однак мало би ті самі прикмети, що правдиве золото. Сего вони не винайшли. Але ось недавно розійшлася вістка, що німецькі хеміки винайшли синтетичне золото, котре таксамо виглядає і має такісамі власности як правдиве золото викопуване із землі. Коли се правда, і коли виробловання такого золота дешево коштує, тоді наступила би в світі страшна переміна. Найперше Німці заплатили би таким золотом свої воєнні довги і відшкодовання. Се дуже легко би їм удалось. Але що з того? Се золото не мало би майже жадної вартости. Взагалі все золото стратило би свою вартість. Золото має тому вартість, що його мало є. Як буде його богато, так вартість упаде.

Є такі люди, котрі вірять, що Німці винайшли таке золото. Кажуть, що нічого нема на світі, чого би німецькі учені не винайшли. Так отже позбулися би Німці легким способом своїх воєнних довгів, а довжникам їх не було би з того жадної користи. За те всі держави світа мусіли би оглянутись за якимсь іншим способом виміни на місце грошей.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕНЕТ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 41, вибрало отсей новий уряд: Н. Ямчишин, предс.; М. Терпко, заст. предс.; Т. Глива, секр.; Т. Завінський, заст. секр.; Т. Звіринський, кас.; О. Мачерна, контролер; К. Лепак, заст. контр.

ЛАКАВАНА, Н. Й. Бр. Пресв. Богородиці, від. 149, вибрало отсих нових урядників: Г. Мельник, предс.; С. Кулиховський, заст. предс.; І. Цвайкус, кас.; Т. Вонцович, заст. кас.; О. Стецків, секр.; Н. Древецький, заст. секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. Тов. „Галицька Січ", від. 207, вибрало отсей новий уряд: М. Лобас, предс.; Г. Чаплів, кас.; Н. Косгюк, секр. — І. Журавель, бувший секр.

ІСТ ЮНҐСТАВН, О. Тов. „Сокіл", від. 218, вибрало отсих нових урядників: С. Гренечка, предс.; П. Кошелко, заст. предс.; С. Сорока, кас.; І. Гренечка, заст. кас.; І. Ярема, секр.; М. Ткачишин, заст. секр.; М. Сорока і П. Заяновський, контролори; С. Дзянка і А. Дрозда, доглядачі хорих; С. Стахура і І. Потічко, прапорники; Н. Стахура, пісаниець; Е. Омелян, капітан.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Сестр. св. Ольги, від. 318, вибрало отсей новий уряд: Т. Косій, предс.; М. Кравчишин, заст. предс.; М. Брощак, секр.; П. Дворняк, заст. секр.; Т. Вітушинська, кас.; Т. Крайовська, заст. кас.; М. Олексяк і Т. Демчук, контролорки; К. Шарга і Т. Демчук, доглядачі хорих. Мітинґи відбуваються кожної другої неділі в місяці, о годині 2-гій пополудни, в галі церковній. — Т. Косій, предс.; Марія Брощак, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 388, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться в неділю, 5. лютого, о 1-шій годині пополудни. Просить всіх членів, аби на той мітинґ явилися, бо є важні справи до полагодження. Будеться приймати нових членів до У. Н. Союза лише за 50 центів вступного. — Н. Бриґілевич, пр.; С. Мелько, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим повідомляється місцевих і позамісцевих членів 245 відділу У. Н. Союза, що на річнім мітинґу змінено назву братства св. Петра і Павла на „Запорожську Січ ім. Богдана Хмельницького. До нового уряду вибрали: М. Палажій, предс.; М. Скоропад, заст. предс.; В. Гасій, секр. фін.; І. Войтович, секр. рек.; П. Стадник, кас.; О. Михальчишин, заст. кас.; М. Сахатський, І. Сабат і М. Касьяр, контролори; М. Гайращко, І. Когут і Пазя Стадник, доглядачі хорих. І. Сабат, опікун кас. — М. Палажій, предс.; В. Гасій, секр.; П. Стадник, кас.

ЧИ ПРИЙДЕ?

Інфлюенца лютує в Европі. Лиґдон попав в її шпони; король Швеції устав перебіком атак інфлюенцеї; недуга Папи Венедикта проявилася інфлюенцою. Є дуже правдоподібно, що недуга прийде вже й до Америки. Було би порадне приготовитись на неї. Для сего приготовлення вистарчить хорону утримування тілесних дільниць і органів. Коли прийде, будете потребувати Тринера Гіркого Вина, купіть отже вже. Як що не будете потребувати сеї недуги, воно все ж почуватися буде вельми гірким. Дехто ще ліпше при віконцях інфлюенцеї тримає їх собі. Но цілком прошу... Кождий приписує, що кождий має фляшку Тринера Гіркого Вина в своїй домовій аптиці... [дрібний текст частково нечіткий] ...до здоровля.